

**УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ**

На правах рукопису

Васильєв Олег Леонідович

УДК: 338.5:656.2

**УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДІВ ВИЗНАЧЕННЯ ПЛАТИ ОПЕРАТОРІВ
ПЕРЕВЕЗЕНЬ ЗА ДОСТУП ДО МЕРЕЖІ ЗАЛІЗНИЦЬ**

08.00.04 – економіка та управління підприємствами
(за видами економічної діяльності)

Дисертація на здобуття наукового
ступеня кандидата економічних наук

Науковий керівник –
Балака Євгеній Іванович
кандидат економічних наук
доцент

Харків – 2007 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ОПЕРАТОРІВ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ДО МЕРЕЖІ ЗАЛІЗНИЦЬ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	11
1.1. Забезпечення умов для внутрішньогалузевої конкуренції при різних моделях організації залізничних систем	11
1.2. Перспективи розвитку залізничного транспорту України в умовах його комерціалізації	25
1.3. Існуючі методи визначення плати операторів перевезень за доступ до мережі залізниць	31
Висновки до розділу 1	56
РОЗДІЛ 2. ОСНОВНІ ТА ІНФРАСТРУКТУРНІ ЕЛЕМЕНТИ ЗАЛІЗНИЦЬ	58
2.1. Інфраструктура як організаційно-економічна категорія	58
2.2. Створення та розвиток інфраструктурних елементів	68
2.3. Існуючі підходи до визначення інфраструктури залізниць	75
2.4. Основні та інфраструктурні елементи залізничного транспорту	85
Висновки до розділу 2	102
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПЛАТИ ОПЕРАТОРІВ ВАНТАЖНИХ І ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ЗА ДОСТУП ДО МЕРЕЖІ ЗАЛІЗНИЦЬ	104
3.1. Методичні підходи до визначення витрат на надання нитки графіка операторові перевезень	104
3.2. Визначення плати оператора перевезень за використання нитки графіка	132
3.3. Розрахунок плати за надання нитки графіка на полігоні залізниці	138
Висновки до розділу 3	176
ВИСНОВКИ	178
ДОДАТКИ	180
Додаток А. Основні та інфраструктурні елементи залізничного транспорту	181

Додаток Б. Елементи залізничного транспорту, пов'язані та непов'язані з наданням нитки графіка	186
Додаток В. Характеристика полігона залізниці	191
Додаток Д. Характеристика рухливого складу	193
Додаток Е. Графік руху поїздів на полігоні залізниці	194
Додаток Ж. Розподіл фактичних витрат залізниці	195
Додаток З. Розподіл щорічних витрат господарства колії, пов'язаних з наданням нитки графіка	236
Додаток И. Кількість поїздів на ділянках полігона залізниці	240
Додаток К. Розрахунок вантажонапруженості на ділянках полігона	241
Додаток Л. Розрахунок середнього навантаження на вісь рухомого складу	244
Додаток М. Розрахунок середніх швидкостей руху поїздів	245
Додаток Н. Розрахунок середньовагових значень динамічного навантаження на вісь поїздів	249
Додаток П. Розрахунок допустимого обсягу перевезень між капітальними ремонтами та періодичності капітального ремонту верхньої будови колії	258
Додаток Р. Визначення добових витрат господарства колії на 1 км перегона	264
Додаток С. Визначення витрат господарства колії в частці, що залежить та не залежить від вантажонапруженості ділянки, швидкості руху поїзда та його маси, у розрахунку на один поїзд	270
Додаток Т. Визначення загальних для всіх категорій поїздів витрат, пов'язаних із наданням нитки графіка, у розрахунку на один поїзд	279
Додаток У. Визначення витрат на поточне утримання та обслуговування пристроїв автоблокування, у розрахунку на один поїзд	283
Додаток Ф. Визначення витрат на поточне утримання та обслуговування пристроїв диспетчерської централізації, у розрахунку на один поїзд	286
Додаток Х. Визначення витрат, пов'язаних із забезпеченням електровозів електроенергією, для тяги одного поїзда	289
Додаток Ц. Визначення витрат, пов'язаних із обслуговуванням одного вантажного або пасажирського поїзда на станціях	292

Додаток Ш. Довідка про впровадження результатів дисертаційного дослідження	298
Додаток Щ. Довідка про впровадження результатів дисертаційного дослідження	299
Додаток Ю. Акт про впровадження	300
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	302

ВСТУП

Актуальність теми. Подальше реформування залізничного транспорту України пов'язане не лише з необхідністю підвищення ефективності його роботи, але і з прагненням України увійти до числа країн-кандидатів на вступ до Європейського Союзу (ЄС). Інтеграція залізниць України в європейську транспортну систему проводиться при дотриманні вимог, що висувуються Директивами ЄС у галузі залізничного транспорту, які передбачають забезпечення умов для розвитку конкуренції у галузі залізничних перевезень. У європейських країнах це завдання вирішується шляхом надання доступу до мережі залізниць незалежним операторам перевезень.

Питанням розвитку та вдосконалення методів визначення плати операторів перевезень за доступ до мережі залізниць присвячені роботи таких учених, як Л.О. Мазо, В.П. Клепіков, В.В. Клепіков, О.Ф. Мірошніченко, М.М. Толкачова, Л.О. Мартинова, Є.І. Балака, Н.М. Колесникова, Н.Б. Малахова, О.Ю. Чередниченко, Ю.Ф. Кулаєв, Д. Хассе, Л. Томсон, С. Перкінс; з вивченням сутності інфраструктури пов'язані роботи Г.П. Солюса, Л.І. Щербакової, В.П. Красовського, Я.П. Бронштейна; вивченню особливостей галузевої інфраструктури присвячені роботи Ю.В. Соболева, В.Л. Диканя, О.Г. Дейнеки, Л.О. Позднякової, Т.А. Мукмінової, В.І. Пасічника, І.М. Писаревського, Д.І. Ковальова, В.С. Верлоки.

Актуальність теми дослідження визначається вимогами Концепції Державної програми реформування залізничного транспорту України з розвитку конкуренції у галузі залізничних перевезень і надання доступу до мережі залізниць незалежним операторам перевезень; недостатнім врахуванням сукупного впливу основних експлуатаційних чинників на розмір плати за виділення ниток графіка руху поїздів в існуючих методах його визначення; відсутністю чітких критеріїв виділення основних та інфраструктурних елементів залізниць, а також тих з них, які пов'язані з наданням доступу операторам перевезень до залізничної мережі.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота виконана у відповідності до Концепції та Програми реструктуризації на залізничному транспорті України [1], Концепцією Державної програми реформування залізничного транспорту від 27.12.2006 р. [2], Указів Президента України «Про заходи щодо реалізації державної політики у сфері природних монополій» №853/97 від 19.08.1997 р. [3] і «Про основні напрями конкурентної політики на 1999 – 2000 рр. і заходи щодо їх реалізації» №219/99 від 26.02.1999 р. [4], а також Директив ЄС 12/2001 [5], 13/2001 [6], 14/2001 [7].

Наукові результати і теоретичні дослідження знайшли віддзеркалення в науково-дослідних роботах «Вдосконалення економічних взаємин на залізницях України при реалізації Програми реструктуризації на залізничному транспорті» (ДР № 0103U003538) і «Методичні рекомендації по визначенню собівартості вантажних перевезень» (ДР № 0103U003535).

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є розроблення теоретичних підходів і методичних рекомендацій з визначення плати незалежних операторів перевезень за доступ до мережі залізниць у відповідності до сучасних вимог ринку транспортних послуг з урахуванням об'єктивних інтересів залізничного транспорту та його клієнтів.

Для досягнення даної мети необхідно вирішити такі завдання:

- виявити тенденції в реформуванні залізничного транспорту за кордоном (акцентуючи увагу на умовах надання частки пропускнуої спроможності залізниць операторам вантажних і пасажирських перевезень) та визначити можливість їх застосування в умовах України;

- проаналізувати існуючі вітчизняні та закордонні методичні підходи до визначення плати операторів перевезень за доступ до мережі залізниць і виявити основні напрями їх удосконалення;

- дослідити сутність інфраструктури, її характерні ознаки, принципи побудови, функціонування та розвитку;

- визначити основні та інфраструктурні елементи залізничного

транспорту, що пов'язані з виділенням операторам перевезень ниток графіка руху поїздів;

- розробити метод визначення витрат з надання нитки графіка для окремого поїзда з урахуванням техніко-економічних особливостей залізничних ділянок та рухомого складу, а також виходячи з переліку послуг, які оплачуватиме оператор перевезень, отримуючи доступ до мережі залізниць;

- запропонувати методичні підходи до визначення розміру плати за нитку графіка, який би забезпечував конкурентоспроможність залізничного транспорту на ринку транспортних послуг.

Об'єктом дослідження є процес надання доступу незалежним операторам перевезень до мережі залізниць.

Предметом дослідження є теоретичні і методичні основи визначення плати операторів перевезень за доступ до мережі залізниць.

Методи дослідження. Дослідження побудоване на діалектичному підході при розгляді економічних явищ і процесів, фундаментальних положеннях економічної теорії у галузі ціноутворення.

Вирішення завдань, що поставлено в дисертаційному дослідженні, здійснювалося із застосуванням таких методів: економіко-статистичного, системного аналізу та синтезу (для аналізу результатів реструктуризації залізниць України та узагальнення світового досвіду розвитку залізничного транспорту); діалектичного підходу та логічного аналізу (для визначення основних принципів побудови, функціонування та розвитку інфраструктури); системного аналізу та елементів функціонально-вартісного аналізу (для виявлення основних та інфраструктурних елементів залізничного транспорту); економіко-математичного моделювання з використанням комп'ютерних програм і технологій (для визначення нижньої та верхньої межі плати за виділення нитки графіка).

Інформаційною базою дослідження послужили законодавчі та нормативні акти України і ЄС, офіційні нормативні матеріали, статистичні

дані та поточна звітність, що характеризують економічний стан залізничного транспорту, довідкові матеріали, публікації вітчизняних і закордонних авторів, результати наукових розробок, матеріали науково - практичних конференцій та інші джерела.

Наукова новизна отриманих результатів. Наукова новизна результатів дослідження полягає в розробленні теоретичних підходів, методичних і практичних рекомендацій з визначення плати операторів перевезень за доступ до мережі залізниць з урахуванням сукупного впливу основних експлуатаційних чинників, а саме:

вперше:

- розроблено метод визначення витрат з надання нитки графіка руху поїздів, який враховує сукупний вплив на витрати таких експлуатаційних чинників, як категорія поїзда, його вага брутто і швидкість руху, навантаження на вісь рухомого складу, тип верхньої будови і профіль колії, технічна оснащеність залізничної лінії, рівень використання пропускної спроможності залізничних ділянок;

дістали подальший розвиток:

- наукове уявлення про побудову і розвиток інфраструктурних підсистем в будь-якій окремо взятій системі життєзабезпечення людини;

- теоретичні підходи до розподілу елементів залізниць на основні та інфраструктурні, виходячи з характеру їх участі в перевізному процесі та ґрунтуючись на сутності, ознаках і формах прояву інфраструктури;

- методичні підходи до визначення розміру плати операторів перевезень за доступ до мережі залізниць, що передбачають визначення верхньої межі плати виходячи з вимог законодавства України, та договірною розміру плати в умовах конкуренції на ринку перевезень;

удосконалено:

- класифікацію елементів залізниць за ознакою їх участі у виділенні операторам перевезень ниток графіка руху поїздів, яка передбачає, що з

наданням такої послуги пов'язані як основні, так і інфраструктурні елементи, що забезпечують пропуск поїздів станціями та ділянками.

Практичне значення отриманих результатів полягає в розробленні конкретних науково-практичних рекомендацій з вдосконалення методів визначення плати за доступ операторів перевезень до мережі залізниць. Це сприятиме підвищенню ефективності функціонування залізничного транспорту на ринку транспортних послуг і забезпеченню його конкурентоспроможності, а також дозволить наблизити умови функціонування залізниць України до вимог, що висуваються директивними документами ЄС.

Результати дослідження використані для визначення рівня інфраструктурної складової базових тарифів при розробленні проекту Збірника тарифів на перевезення вантажів залізничним транспортом України (довідка №ЦМ 8/153 від 04.04.2007 р.); фінансово-економічною службою Південної залізниці (довідка №НР-01-06/224 від 17.09.2007 р.) а також в учбовому процесі при вивченні дисципліни «Ціноутворення та тарифи на залізничному транспорті» магістрами та спеціалістами спеціальності «Менеджмент організацій» та в дипломному проектуванні в Інституті перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів Українській державній академії залізничного транспорту (акт про впровадження від 3 вересня 2007 р.).

Особистий внесок здобувача. Результати наукових досліджень, що отримано автором особисто, знайшли віддзеркалення в опублікованих ним статтях. У наукових працях, які виконано в співавторстві, здобувачем запропоновані методичні підходи до визначення верхньої межі плати за нитку графіка руху поїздів при її наданні оператору перевезень та взаємовигідного розміру плати за дану послугу [8]; досліджені та визначені ознаки, що властиві інфраструктурним утворенням, а також форми виявлення цих елементів [9]; на базі логічного аналізу, що побудовано на дедуктивному методі дослідження, доповнено наукові уявлення про побудову і розвиток

інфраструктурних підсистем в будь-якій окремо взятій системі життєзабезпечення людини [10]; на підставі аналізу сутності та характерних ознак інфраструктури виділено основні та інфраструктурні елементи залізничного транспорту [11]; запропоновано теоретичні підходи до розподілу елементів залізниць на основні та інфраструктурні [12]; запропоновано підходи до визначення витрат з надання ниток графіку руху поїздів [13].

Апробація результатів роботи. Основні результати роботи доповідалися автором і отримали позитивну оцінку на міжнародних наукових та науково-практичних конференціях: «Інформаційно-керуючі системи на залізничному транспорті», м. Харків, 2001; «Проблеми економіки транспорту», м. Дніпропетровськ, 2002; «Проблеми економіки транспорту», м. Дніпропетровськ, 2003; «Проблеми і перспективи розвитку транспортних систем: техніка, технологія, економіка і управління», м. Київ, 2004; «Сучасні проблеми науки і освіти», м. Харків, 2005; «Проблеми економіки транспорту», м. Дніпропетровськ, 2005; «Проблеми міжнародних транспортних коридорів і єдиної транспортної системи України», с.м.т. Коктебель, 2005; «Проблеми економіки транспорту», м. Дніпропетровськ, 2006; «Проблеми економіки і управління на залізничному транспорті», м. Судак, 2006; «Проблеми міжнародних транспортних коридорів і єдиної транспортної системи України», с.м.т. Коктебель, 2006; «Дослідження і оптимізація економічних процесів» «Оптимум-2006», м. Харків, 2006, «Стратегія економічного розвитку України: тенденції, пріоритети, перспективи», м. Харків, 2006 і конференціях Української державної академії залізничного транспорту.

Публікації. За результатами дослідження опублікована 21 наукова робота, в т.ч. 9 статей у фахових наукових виданнях. Загальний обсяг робіт 4,02 друк. арк., з них особисто автору належить 3,25 друк. арк.

Структура і об'єм роботи. Дисертація складається з вступу, трьох розділів, висновку, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг

роботи 316 сторінок, робота містить 27 таблиць; 2 рисунка та 23 додатка.
Список використаних джерел включає 172 найменування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Концепція та програма реструктуризації на залізничному транспорті України.-К.: НАБЛА,1998.- 144 с.
2. Концепція Державної програми реформування залізничного транспорту // Магістраль.- 10-16 січня 2007. - № 1. – С. 6.
3. Указ Президента України від 19.08.1997 №853/97 "Про заходи щодо реалізації державної політики у сфері природних монополій ". – К., 1997.
4. Указ Президента України від 26.02.1999 №219/99 "Про основні напрями конкурентної політики на 1999-2000 рр. та заходи по їх реалізації". – К., 1999.
5. Directive 2001/12/EC of the European Parliament and of the Council of 26 February 2001 amending Council Directive 91/440/EEC on the development of the Community's railways // Official Journal. - Vol. 75. - № 3. - P. 1–25.
6. Directive 2001/13/EC of the European Parliament and of the Council of 26 February 2001 amending Council Directive 95/18/EC on the licensing of railway undertakings // Official Journal. - Vol. 75. - № 3. - P. 25 -28.
7. Directive 2001/14/EC of the European Parliament and of the Council of 26 February 2001 on the allocation of railway infrastructure capacity and the levying of charges for the use of railway infrastructure and safety certification // Official Journal. - Vol. 75. - № 3. - P. 29 -46.
8. Балака Є. І., Васильєв О. Л. Визначення взаємовигідної ціни на нитку графіка при її продажу операторам перевезень // Вісник економіки транспорту і промисловості. — 2004. — №5-6. — С. 127—131.
9. Балака Є. І., Васильєв О. Л. Інфраструктура як організаційно-економічна категорія // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2006. - №13. - С. 217-220.

10. Балака Є. І., Васильєв О. Л. Діалектика інфраструктурних утворень // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. – 2005. -№668. – С. 8-11.
11. Васильєв О. Л., Чорнобровка І. В. Визначення складових інфраструктури залізниць виходячи із сутності терміну «інфраструктура» // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2006. - №13. - С. 163-166.
12. Балака Є. І., Васильєв О. Л. Взаємозв'язок між сутністю терміну «інфраструктура» та визначенням складових інфраструктури залізниць // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2006. - №14. – С. 17.
13. Балака Є. І., Васильєв О. Л. Нитка графіка і витрати, що пов'язані з її наданням // Проблемы экономики и управления на железнодорожном транспорте: Материалы Международной научно-практической конференции. – К.: КУЭТТ, 2006. – С. 4-5.
14. Мойер Н., Томпсон Л. Варианты реорганизации железных дорог // Железные дороги мира.-1993. - №7. - С. 8-15.
15. Дудина О. И., Бронников С. А. Опыт зарубежных стран по реструктуризации железных дорог // Проблемы организации производства и труда в условиях реформирования транспорта. Сборник научных трудов. Уральский ГУПС.- 2003. - С. 207-212.
16. Балака Є. І., Зоріна О. І., Колесникова Н. М., Погасій С. О., Мукмінова Т. А. Тенденції розвитку залізничних перевезень у провідних країнах світу// Залізничний транспорт України.-2000.-№1. - С. 22-23.
17. Пути и методы реструктуризации железных дорог // Железные дороги мира. - 1998. - №4. - С. 32-38.
18. Гуриев С., Питтман Р., Шевяхова Е. Конкуренция вместо регулирования: предложения по реструктуризации железнодорожного транспорта на третьем этапе структурной реформы.-М.: ЦЭФИР, 2003.-29 с.
19. Смирнова О. В. Некоторые аспекты взаимоотношений современных предприятий железнодорожного транспорта Украины // Залізничний транспорт України. - 2003. - №1. - С. 39-42.

20. Котов Г. В. Железнодорожный транспорт в условиях рыночной экономики // Железнодорожный транспорт. - 1992. - №3. - С. 72-77.
21. Модели управления железными дорогами // Железные дороги мира. –2002. - №11. - С. 9-11.
22. Транспортная политика как фактор развития экономики // Железнодорожный транспорт. - 1993. - №1. - С. 55-60.
23. Проблемы объединения железных дорог Северной Америки // Железные дороги мира. – 2001. - №11.
24. Проблемы развития грузовых перевозок // Железные дороги мира. –2003. - №7. - С. 9-16.
25. Японский опыт приватизации // Железные дороги мира. - 2002. - №8. - С. 25-29.
26. Инвестиции в развитие железных дорог Мексики // Железные дороги мира. - 2000. - №9. - С. 14-16.
27. Концессии как средство оздоровления экономики железных дорог // Железные дороги мира. - 1997. - №6. - С. 27-38.
28. Разделение функций контроля за инфраструктурой и эксплуатации // Железные дороги мира. - 1998. - №4. - С.39-42.
29. Council Directive 91/440/EEC of 29 July 1991 on the development of the Community's railways // Official Journal. - Vol. 237. - № 8. - P. 25 -28.
30. Оценка эффективности и целесообразности разделения эксплуатационной работы и управления инфраструктурой // Железнодорожный транспорт за рубежом.-1999.- Выпуск 1. - С. 1-15.
31. Пакет директив ЕС по инфраструктуре // Железные дороги мира. - 2001. - №6. - С. 14-15.
32. Перспективы развития железных дорог Польши // Железные дороги мира. – 2002. - №12. - С. 25-28.
33. Естиваль Ж.-П. Організаційні моделі залізниць: національні критерії побудови // Залізничний транспорт України. - 2005. - №1. - С. 68-71.

34. Текущее содержание и ремонт инфраструктуры железных дорог Великобритании // Железные дороги мира. - 1999. - №10. - С. 64-65.
35. Preston J. The economics of British Rail privatization: an assessment // Transport Reviews.- Vol. 16. - № 1. - P. 1-21.
36. Регулирование деятельности железнодорожного транспорта Великобритании // Железные дороги мира. - 1999. - №3. - С. 21-25.
37. Некоторые оценки британской модели приватизации // Железные дороги мира.-2000. -№12. - С. 5-11.
38. Новый взгляд на национальные железные дороги // Железные дороги мира. - 2004. - №1. - С. 9-14.
39. Администрация железных дорог Франции по инфраструктуре // Железные дороги мира. – 1999. -№3. - С. 28-31.
40. Верлока В. С. Основные направления реформирования управления железнодорожным транспортом за рубежом // Залізничний транспорт України.-1999. - №1. - С. 20-23.
41. Стратегия SNCF в сфере пассажирских перевозок // Залізничний транспорт України. - 2001. - №5. - С. 37-38.
42. Резер А. В. Анализ логистических технологий и кредитно-финансового обслуживания на железнодорожном транспорте // Транспорт: наука, техника, управление. – 2004. - №8. – С. 15-22.
43. Условия допуска электроподвижного состава на сеть железных дорог Германии // Железные дороги мира. - 2001. - №2. - С. 41-42.
44. Ход реформ на железных дорогах Германии // Железные дороги мира. - 2006. - №11. - С. 15-25.
45. Некоторые итоги реструктуризации железных дорог Германии // Железные дороги мира. - 2002. - №12. - С. 9-17.
46. Железнодорожная реформа в Швеции в свете концепции «зависимости от выбранного пути» // Железнодорожный транспорт за рубежом.-2003. - Выпуск 4. - С. 7-12.

47. Франшизы на железных дорогах Швеции // Железные дороги мира. - 2000. - №9. - С. 16-18.
48. Реструктуризация на железных дорогах Скандинавии // Железные дороги мира. - 2000. - №1. - С. 14-20.
49. Перемены на железных дорогах Италии // Железные дороги мира.-1999. - №3. - С. 14-21.
50. Новая роль компании инфраструктуры RFI // Железные дороги мира.-2003. - №3. - С. 16-19.
51. Реструктуризация федеральных железных дорог Швейцарии // Железные дороги мира. - 2000. - №4. - С. 9-11.
52. Железные дороги Швейцарии – реформы и развитие // Железные дороги мира. - 1999. - №3. - С. 5-8.
53. Перспективы пассажирских перевозок в Финляндии // Железные дороги мира. - 2004. - №3. - С. 26-27.
54. Новый этап реструктуризации // Железные дороги мира. - 2002. - №3. - С. 19-21.
55. Реформы и развитие железных дорог Португалии // Железные дороги мира. - 2001. - №8. - С. 13-18.
56. Интеграция новых стран в ЕС – аспект железных дорог // Железные дороги мира. - 2003. - №5. - С. 13-19.
57. Частные операторы на рынке грузовых перевозок Польши // Железные дороги мира. - 2004. - №7.
58. Преобразования на Государственных железных дорогах Чехии // Железные дороги мира. - 2002. - №8. - С. 20-24.
59. Железные дороги Румынии в современных условиях // Железные дороги мира.-2001.-№10.-С. 10-15.
60. Железные дороги Чехии // Железные дороги мира.-1997.-№6.-С. 39-41.
61. Начало процесса приватизации железных дорог Польши // Железные дороги мира. -2001. -№10.-С. 9-10.

62. Фадеев Г. М. ОАО “РЖД” – стратегические цели и первоочередные задачи // Железные дороги мира. - 2003. - №10. - С. 11-16.
63. Чигаров П. К. Структурная реформа железнодорожного транспорта: состояние и перспективы // Железнодорожный транспорт. - 2000. - №2. -С. 18-30.
64. Концепция развития структурной реформы железнодорожного транспорта // Гудок. - 2000. - №52.
65. Аксененко Н. Е. Реализация программы структурной реформы на железнодорожном транспорте // Экономика железных дорог. - 2001. - №7. - С. 5-15.
66. Программа структурной реформы на железнодорожном транспорте // Экономика железных дорог. - 2000. - №8. - С. 116-117.
67. Бараш Ю. С. Реформування структур управління залізничним транспортом у країнах з перехідною економікою // Залізничний транспорт України. – 2003. - №6. – С. 38-40.
68. Кожевников Р. А., Романова А. Т., Выгнанова М. А. Оценка эффективности корпоративных преобразований // Мир транспорта. – 2005. - №2. – С. 69-76.
69. Голосеев С. Повчальний досвід колег // Магістраль.- 10-16 січня 2007. - № 1. – С. 6.
70. Верлока В.С., Тимоха Д.А. Державне регулювання роботи та розвитку залізничного транспорту: вітчизняний та світовий досвід// Вісник економіки транспорту та промисловості. – 2005. - №9-10. – С. 222-227.
71. Довідник основних показників роботи залізниць України (1995-2005 роки). – К.: ТОВ «ВД «Мануфактура», 2006. – 44 с.
72. Кирпа Г. Н. Стратегия взаимодействия // Залізничний транспорт України. - 2003. - №6. - С. 2-7.
73. Статистичний щорічник України за 2002 рік. - К.:”Консультант”, 2003.-663с.

74. Виннер Дж. Стратегия коммерциализации Укрзалізнички // Магістраль.- 1998.-№№ 63-67,69,71,73,75,77,79,81,83.-1999.- №№ 3-5.

75. Соколовська Н. С. Сучасне становище залізничної галузі і соціально – економічна трансформація //Залізничний транспорт України. – 2003. - №3. – С. 3.

76. Мукминова Т. А. На пути к стабильному развитию экономики железнодорожной отрасли //Залізничний транспорт України. – 2003. - №6. – С. 61-62.

77. Кірпа Г. М. Основні напрямки поліпшення стану Українських залізниць у сучасних умовах // Залізничний транспорт України. - 2001. - №4. - С. 2-6.

78. Колесникова Н. М. Фактори ефективного ціноутворення на залізничному транспорті в сучасних умовах // Збірник наукових праць КУЕТТ: Серія «Економіка і управління». – Вип.7.– КУЕТТ, 2005. – С. 174-178.

79. Аксенов И.М. Повышение конкурентоспособности железнодорожного транспорта (по материалам конференции “Проблемы экономики транспорта”) // Залізничний транспорт України. - 2001. - №2. - С. 2-6.

80. Верлока В. С. О повышении конкурентоспособности железных дорог // Залізничний транспорт України. - 2000. - №5-6. - С. 68-72.

81. Наказ "Про зміну принципів організації фінансування структурних підрозділів основної діяльності залізниць України" Укрзалізничці № 256-Ц від 27 грудня 1996 р. – К., 1996.

82. Перспективи корпоратизації залізниць України та заходи щодо захисту трудових та соціальних гарантій працівників галузі // Вісник залізничників і транспортних будівельників України. – 3 серпня 2004 р. - №24(373).

83. Бараш Ю.С. Принципы побудови структури управління залізничним транспортом // Залізничний транспорт України. - 2004. - №3. - С. 66-68.
84. Васильев О. Л. Закордонний досвід стягування плати за користування інфраструктурою залізниць // Сучасні проблеми науки та освіти. Матеріали 6-ї міждисциплінарної науково-практичної конференції 30 квітня - 9 травня 2005 р., м. Алушта. – Харків: Українська Асоціація «Жінки в науці та освіті», Харківській національний університет імені В. Н. Каразіна, 2005. – С. 39.
85. Большой экономический словарь/ Под ред. А. Н. Азрилияна.-М.: Институт новой экономики.-2004.-1376 с.
86. Хусаинов Ф. И Экономические предпосылки и результаты приватизации и либерализации на зарубежных железных дорогах // Бюллетень транспортной информации. – 2006. - №2. – С. 18-27.
87. Опыт компании Keolis в совершенствовании местных пассажирских сообщений // Железные дороги мира. - 2003. - №4. - С. 16.
88. Железные дороги. Общий курс. – М.: Транспорт, 1991. – 295 с.
89. Основы эксплуатационной работы железных дорог/В. А. Кудрявцев, В. И. Ковалев, А. П. Кузнецов и др. – М.: ПрофОбрИздат, 2002. – 352 с.
90. Организация движения поездов на железнодорожном транспорте: Ученик для техникумов / Д. П. Заглядимов, А. П. Петров, Е. С. Сергеев, В. А. Буянов. – М.: Транспорт, 1985. – 357 с.
91. Закон о железных дорогах Эстонии: <http://www.osjd.jdvm.cz/dokumenty/Estonia/Raudteeseadus.doc>. - Заголовок з екрану.
92. Справочник эксплуатационника. - М.: Транспорт, 1966. – 656 с.
93. Плата за доступ к инфраструктуре // Железные дороги мира. – 2006. - №2. - С. 14-17.

94. Васильєв О. Л. Досвід стягування плати за користування інфраструктурою залізниць в країнах Європи // Збірник наукових праць КУЕТТ: Серія «Економіка і управління». – Вип.8.– КУЕТТ, 2006. – С. 80-83.
95. Новая система оплаты ниток графика на DBAG // Железные дороги мира. – 2001. - №9. - С. 19-21.
96. Некрашевич В., Жук Е. Методологические основы недискриминационного доступа перевозчиков к инфраструктуре железных дорог Польши // Вестник ВНИИЖТ. – 2006. - №3. – С. 32-37.
97. Крейнин А. В. Реформа железнодорожных грузовых тарифов 2003 г. // Бюллетень транспортной информации. – 2004. -№1.-С. 2-15.
98. Мазо Л. А. Новая система грузовых тарифов для ОАО «Российские железные дороги» // Экономика железных дорог. – 2003. - № 7.- С. 45-52.
99. Клепиков В. П., Клепиков В. В. Техничко-економический анализ стоимости мультимодальных перевозок // Транспорт: наука, техника, управление. – 2006. - №6. – С. 36-40.
100. Мирошниченко О. Ф. Участие субъектов РФ в создании пригородных пассажирских компаний: экономические аспекты // Экономика железных дорог. – 2002. - №12. – С. 17-26.
101. Толкачева М. М., Мартынова Л. А. Варианты оплаты услуг инфраструктуры в пригородных железнодорожных перевозках // Экономика железных дорог. – 2006. - №6. – С. 31-45.
102. Гапаненко В. И., Жабров С. С., Попов Ю. В. Техничко-економическая оценка стоимости разработки и аренды «твердой нитки» нормативного графика движения поездов с заданными эксплуатационными характеристиками // Железнодорожный транспорт. – №5. -2006. – С. 24-28.
103. Пасічник В.І Теоретичні основи економіки експлуатаційної діяльності залізниць: Монографія.- К.: Наук. світ, 2003.- 222 с.

104. Чередниченко О. Ю. Тарифні проблеми забезпечення вільного доступу до користування інфраструктурою залізничного транспорту України // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2005. - №11. – С. 139-142.

105. Малахова Н. Б. Принципи і стратегії реструктуризації залізничного транспорту // Залізничний транспорт України. — 2005. — №3. — С. 92-94.

106. Кулаев Ю.Ф. К вопросу об оплате нитки графика движения поездов // Залізничний транспорт України. — 2007. — №3. — С. 86-87.

107. Колесникова Н. М. Визначення плати за користування залізничною інфраструктурою // Залізничний транспорт України. — 2005. — №3. — С. 70-72.

108. Советский энциклопедический словарь. – М.: Советская Энциклопедия, 1989. – 1632 с.

109. Англо-русский технический словарь / Сост. А. Е. Черепухин. - М.: Главная редакция технических энциклопедий и словарей, 1938. – 688 с.

110. Солюс Г. П. Инфраструктура // БСЭ. – 3-е изд. – М., 1972. – Т.10. – С. 358-359.

111. Большая советская энциклопедия: В 63 т. / ОГИЗ РСФСР. – М., 1935. – Т.29: Интерполяция – Историческое языковедение. – 765 с.

112. Большая советская энциклопедия: В 51 т. / Большая советская энциклопедия. – М., 1953. – Т.18: Индекс – Истон. – 620 с.

113. Толковый словарь русского языка: В 4 т. / Советская Энциклопедия. – М., 1935. – Т.1: А – Кюртины. – 1566 с.

114. Энциклопедический словарь / Под ред. Б. А. Введенского. - М.: Большая советская энциклопедия, 1953. – 720 с.

115. Краткий политехнический словарь. – М.: Государственное издательство технико-теоретической литературы, 1956. – 1136 с.

116. Современный словарь иностранных слов. – 3-е изд. – М.: Русский язык, 2000. – 742 с.

117. Золотогоров В. Г., Кузнецова Г. Ф., Пасюк М. Ю. Экономический словарь. – Мн.: Наука і тэхніка, 1990. – 415 с.
118. Мочерний С. Инфраструктура // Економічна енциклопедія. – К., 2000. – Т.1. – С. 702-703.
119. Ожегов С. И., Шведова Н. Ю. Толковый словарь русского языка. – М.: Азбуковник, 1999. – 944 с.
120. Большой Российский энциклопедический словарь. – М.: Большая Российская энциклопедия, 2003. – 1888 с.
121. Краткая Российская энциклопедия: В 3 т. / Большая Российская энциклопедия; ООО «Издат. дом «ОНИКС»». – М., 2003. – Т.1: А-К. – 1135 с.
122. Райзберг Б. А., Лозовский Л. Ш., Стародубцева Е. Б. Современный экономический словарь. – М.: Инфра-М, 1997. – 496 с.
123. Словарь современных экономических и правовых терминов / Под ред. В. Н. Шимова и В. С. Каменкова. – Мн.: Амалфея, 2002. – 816 с.
124. Щербакова Л. И. Инфраструктура // Энциклопедический словарь. Современная рыночная экономика. Государственное регулирование экономических процессов. – М.: Изд-во РАГС, 2004. – С. 224-225.
125. Красовский В. П., Бронштейн Я. П., Зотова Т. Г. Инфраструктура и интенсификация экономики. – М.: Наука, 1980. – 193 с.
126. Васильев О. Л. Инфраструктура как совокупность обслуживающих и вспомогательных подсистем // Комунальне господарство міст. Науково-технічний збірник. Випуск 68. – К.: Техніка, 2006. – С. 353-356.
127. Щербакова Л. И. Инфраструктура рыночная // Энциклопедический словарь. Современная рыночная экономика. Государственное регулирование экономических процессов. – М.: Изд-во РАГС, 2004. – С. 227-228.
128. Мочерний С. Инфраструктура ринкова // Економічна енциклопедія. – К., 2000. – Т.1. – С. 704.

129. Афанасьев Н. В., Гончаров А. Б. Экономика предприятия: Учебное пособие. – Х.: ИД «ИНЖЭК», 2004.
130. Тянь Р. Б. Багрова І. В. Організація виробництва: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 248 с.
131. Толковый словарь финансово-бухгалтерских терминов и понятий / Сост. Е. Д. Чацкис. - Донецк: Сталкер, 1996.-320 с.
132. Словарь-справочник менеджера / Под ред. М. Г. Лапусты. - М.: ИНФРА-М, 1996.-608 с.
133. Єдина транспортна система: Навчальний посібник / Ю. В. Соболев, В. Л. Дикань, О. Г. Дейнека, І. М. Писаревський, Л. О. Позднякова. – Х.: ООО “Олант”, 2002. – 288 с.
134. Спиркин А. Г. Философия: Ученик – М.: Гардарики, 2004. – 736 с.
135. Керимов Т. Х. Диалектика // Современный философский словарь. – М.: 1996. – 608 с.
136. Справочное пособие директору производственного объединения, предприятия: Экономика, организация планирование, управление: В 2-х т./ Экономика. – М., 1985. – Т.1. – 576 с.
137. Мочерний С. Закон адекватності виробничих відносин рівню й характеру продуктивних сил // Економічна енциклопедія. – К., 2000. – Т.1. – С. 534-536.
138. Regulation (EEC) No 2598/70 of the Commission of 18 December 1970 specifying the items to be included under the various headings in the forms of accounts shown in Annex I to Council Regulation (EEC) No 1108/70 of 4 June 1970 // Official Journal. - Vol. 278, № 12. - P. 1-5.
139. Телеграмма МПС РФ № В-10647 от 26 декабря 1997 года «О тарифах за пользование инфраструктурой федерального железнодорожного транспорта, обеспечивающей перевозочный процесс (для грузовых перевозок)» - М.: МПС РФ, 1997.

140. Тороп В. Н. К вопросу о недискриминационном доступе к инфраструктуре железнодорожного транспорта общего пользования и организации ремонта собственного подвижного состава предприятий промышленного железнодорожного транспорта // Бюллетень транспортной информации. – 2004. - №8. - С. 2-4.

141. Иноземцева С.М. Расходы на инфраструктуру // Железнодорожный транспорт. – 2003. -№3.- С. 67-69.

142. Титков С. О., Плисова Е. И., Хусаинов Ф. И. Перспективы развития операторских компаний в сфере железнодорожных перевозок // Бюллетень транспортной информации. – 2005. -№1.-С. 20-26.

143. Правила реєстрації і експлуатації власних вантажних вагонів (затверджено Наказом Міністерства транспорту і зв'язку України № 856 від 28.09.2004 р.). –К.: Укрзалізниця, 2004.

144. Закон України «Про природні монополії» // Відомості Верховної Ради України (офіційне видання). – 21 липня 2000 року. – № 30. – С. 552-559.

145. Познякова О. В. Обґрунтування складових собівартості пасажирських залізничних перевезень // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2004. - №5-6. - С. 149-153.

146. Колесникова Н. М. Обґрунтування структури інфраструктурної, вагонної та локомотивної складових в витратах по вантажних перевезеннях // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2004. - №8. - С. 92-96.

147. Мукмінова Т. А. Основи формування ринку інфраструктурних послуг // Залізничний транспорт України. - 2007. - №3. – С. 9-16.

148. Маркова И. В. Основные направления коммерциализации железных дорог Украины // Вісник економіки, транспорту і промисловості. - 2002. - №1. – С. 70-73.

149. Малахова Н. Б. Вимоги Директив ЄС (91/440, 95/18, 95/19) як стандарти реструктуризації залізничної природної монополії // Вісник економіки, транспорту і промисловості. -2002. - №1. – С. 123-127.

150. Малахова Н. Б. Причины и условия выделения железнодорожной инфраструктуры в системе железнодорожного транспорта // Вісник економіки, транспорту і промисловості. -2005. - №12. – С. 128-132.

151. Смірнова О. В. Транспортна інфраструктура та проблеми її регулювання // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2005. - №9-10. - С. 195-198.

152. Осовська Г. В., Осовський О. А. Менеджмент організацій: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2005. – 860 с.

153. Васильєв О. Л., Зоріна О. І. Функціонально-вартісний аналіз як апарат для удосконалення організаційних структур залізничного транспорту // Проблеми економіки транспорту. II міжнародна наукова конференція. Тези доповідей. – Дніпропетровськ: Рекламно-видавничий відділ ДПТУ, 2002. – С. 69-70.

154. Васильєв О. Л. Про системний підхід до удосконалення структур керування на транспорті // Проблеми економіки транспорту. III міжнародна наукова конференція. Тези доповідей. – Дніпропетровськ: Рекламно-видавничий відділ ДПТУ, 2003. – С. 54-55.

155. Васильєв О.Л. Можливість використання функціонально-вартісного аналізу для вдосконалення організаційних структур в умовах реструктуризації залізничного транспорту» // Інформаційно-керуючі системи на залізничному транспорті. – 2001. - №5. – С. 101-102.

156. Васильєв О. Л. Функціонально-вартісний аналіз системи управління залізничним транспортом України // Проблеми та перспективи розвитку транспортних систем: техніка, технологія, економіка і управління: Тези доповідей другої науково-практичної конференції: В 2 ч. / КУЕТТ. – К., 2004. – Ч. 1: Техніка і технологія. – С. 132-133.

157. Васильєв О. Л. Критерій визначення інфраструктури залізниць та її складових // Проблемы экономики и управления на железнодорожном транспорте: Материалы Международной научно-практической конференции. – К.: КУЭТТ, 2006. – С. 12-13.

158. Васильєв О. Л. Визначення витрат за надання нитки графіка // Залізничний транспорт України. – 2006. - №4. – С.74-75.
159. Номенклатура витрат по основній діяльності підприємств залізничного транспорту України. – К.: ПП «Альков», 2005. – 172 с.
160. Ковалев Е. В. Системный экономический анализ новой техники для железнодорожного транспорта. – Х.: Основа, 1991. – 192 с.
161. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати", затверджене наказом від 31 грудня 1999 р. № 318 // Все про бухгалтерський облік. – 16 вересня 2002. - №84(751). – С. 52-56.
162. Васильєв О. Л. Визначення витрат з надання нитки графіка операторам залізничних перевезень // Вісник національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». Збірник наукових праць. Тематичний випуск: «Технічний прогрес і ефективність виробництва. – Харків: НТУ «ХПІ». – 2006. - №14. – С. 183-185.
163. Васильєв О. Л. Визначення витрат з надання нитки графіка операторам залізничних перевезень // Труды V-ої міжнародної науково-практичної конференції 23-24 листопада 2006 р. – Харків: НТУ «ХПІ», 2006. - №14. – С. 110.
164. Проектирование железнодорожного пути / Под ред. Г.М.Шахунянца. – М.: Транспорт, 1972. – 320 с.
165. Шахунянц Г. М. Железнодорожный путь: Учебник для вузов ж.-д. трансп. – М.: Транспорт, 1987. – 479 с.
166. Закон України «О внесении изменений в Закон Украины «О налогообложении прибыли предприятий» от 24.12.2002 г. N 349-IV.- К., 2002.
167. Форма № 14 – зал «Звіт про доходи і витрати підприємств основної діяльності залізничного транспорту України за січень-грудень 2005 р.». – К.: Укрзалізниця, 2006.

168. Радиосвязь на железнодорожном транспорте // П. Н. Рамлау, Н. В. Лаврентьев, Д. Я. Свердличенко, А. И. Дзыгало, И. И. Петров. – М.: Транспорт, 1976. – 398 с.

169. Казанкина Т. П. Радиосвязь на железнодорожном транспорте. – М.: Транспорт, 1982. – 263 с.

170. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості (затверджено Наказом Державного комітету промислової політики України від 20.20.2001 р. № 47). – К.: Київський Державний інститут економіки хімічної промисловості, 2001. – 166 с.

171. Чередниченко О. Ю. Шляхи підвищення конкурентоспроможності залізничного транспорту. Автореф. дис. ...канд. економ. наук: 08.07.04/ Укр. держ. акад. залізнич. тр-ту. — Харків, 2004.-21 с.

172. Балака Є. І., Зоріна О. І, Колесникова Н. М., Писаревський І. М. Оцінка економічної доцільності інвестицій в інноваційні проекти на транспорті: Навч. посібник. – Харків: УкрДАЗТ, 2005.